

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

Agrone

Finantsjuhtimise praktilised õppetunnid

Mida on põllumajandusettevõtte areng mulle rahast õpetanud

Janeli Uibu 25.09.2026

Miks põllumajanduses on raha eriline?

Pikk tootmistsükkel

Kulud tehakse kuid enne, kui tulu laekub.
Vahepealne aeg tuleb ise finantseerida.

Kaks ebakindlust korraga

Ilm otsustab saagi, maailmaturg otsustab hinna. Kumbagi ei juhi me ise.

Suur kapitalimahukus

Maa, masinad, hooned ja loomad seovad palju raha pikaks ajaks.

Toetuste roll

Oluline tuluallikas, kuid oma ajakava, tingimuste ja kontrolliga.

Tänane teekond

I Oskused

Kuus finantsoskust, mis on ettevõtte arengut kõige rohkem kandnud

II Õppetunnid

Viis asja, mida aastad on õpetanud
– mõni neist kalli hinnaga

III Soovitused

Mida soovitaksin tänasele põllumajandusettevõtjale

I Oskused

Finantsoskused, mis on ettevõtte arengus olnud kõige olulisemad

I. OSKUS 1

Rahavoo planeerimine

Kasum näitab, kas teenisid. Rahavoog näitab, kas jõuad järgmise saagini.

↓ Raha välja

KEVAD

Seeme, väetis,
taimekaitse,
kütus, rendid

↓ Raha välja

SUVI

Hooldus, remont,
palgad – tulu veel
ees

↑ Raha sisse

SÜGIS

Saagi müük – kui
otsustate kohe
müüa

↑ Raha sisse

TALV

Toetused, laos
oleva vilja müük

Praktika: prognoos 12-18 kuuks, kuude kaupa, uuendatud iga kuu.

Omahinna tundmine

Kui te ei tea oma omahinda, ei tea te ka, millal müüa.

1. Kulu tonni, liitri, hektari kohta
2. Arvestus tootmisharude kaupa: taimekasvatus, loomakasvatus, teenused
3. Masinate, tööjõu, üldkulude aus jaotamine
4. Omahinna võrdlus turuhinnaga enne müügiotsust

Laenud ja finantsnäitajad

Näitaja	Mida see näitab	Miks see on oluline
DSCR (laenumaksete kattekordaja)	Kas äritegevuse rahavoog katab laenumaksed	Sageli laenulepingu tingimus
Omakapitali määr	Kui suur osa varadest on rahastatud omavahenditest	Puhver halbade aastate jaoks
Lühiajaline likviidsus	Kas käibevarad katavad lähikuude kohustused	Hooajalise surve mõõdik
Netovõlg / EBITDA	Mitme aasta rahavoog saaks võla tasutud	Laenuvõime piir

Praktika: sobitage maksegraafik hooajaga – põhiosa maksed pärast saagi müüki.

Investeeringute hindamine

Toetus ei tee halba investeeringut heaks.

1. Arvutage tasuvus ka ilma toetuseta
2. Hinnake tegelikku kasutuskooormust – tunnid ja hektarid aastas
3. Võrrelge, kas osta, liisida, rentida või tellida teenusena
4. Arvestage kaasnevad kulud – hooldus, kindlustus, kütus, oskused

Juhtimisarvestus ja aruandlus

Aruanne, mis jõuab kolm kuud hiljem, on ajalugu, mitte juhtimisvahend.

1. Kuu kinni 10. kuupäevaks
2. Eelarve ja tegeliku võrdlus koos põhjendustega
3. Varude ja bioloogiliste varade põhjendatud hindamine
4. Raamatupidamine ja tootmisandmed ühes kohas

Riskijuhtimine

Hinnarisk

Toodangu müük mitmes osas – osa fikseerituna, osa ujuvana

Sisendi- ja intressirisk

Sisendite ettetellimine; teadlik valik fikseeritud ja ujuva intressi vahel

Ilma- ja saagirisk

Külvikord ja tootmisharude mitmekesisus, ilmastikukindlamate sortide kasutamine

Kontsentratsioonirisk

Sõltuvus ühest ostjast, tarnijast ja seotud osapooldest

II Õppetunnid

Mida aastad on õpetanud ja mis oleks võinud odavamalt tulla

II. ÕPPETUND 1

Kasum ei ole raha kontol

MIS JUHTUB

Paberil hea aasta, aga konto on tühi – vili laos, arved laekumata, investeeringud tehtud

MIDA ÕPPISIME

Kasumiaruannet ja rahavoogu tuleb alati lugeda koos

MIDA TEEME NÜÜD

Iga kuu vaatame kõrvuti tulemust, rahavoogu ja käibekapitali

II. ÕPPETUND 2

Head aastad on ohtlikumad kui halvad

MIS JUHTUB

Head aastal ostetakse masinaid ja võetakse laenu, püsikulud kasvavad

MIDA ÕPPISIME

Kohustused jäävad alles ka siis, kui hind ja saak langevad

MIDA TEEME NÜÜD

Otsustame keskmise, mitte parima aasta rahavoo põhjal

Pangaga räägi enne probleemist, mitte pärast

MIS JUHTUB

Rahavoo auk selgub viimasel hetkel ja pank kuuleb hilinenud maksest

MIDA ÕPPISIME

Usaldus on laenuitingimuste osa - üllatus maksab rohkem kui halb uudis

MIDA TEEME NÜÜD

Jagame pangaga infot varem ja anname riskidest varakult teada

Grupi struktuur vajab selgeid reegleid

MIS JUHTUB

Ettevõtete vahel liiguvad teenused, masinad ja raha - ühe tulemus sõltub teisest

MIDA ÕPPISIME

Seotud osapoolte vahelised tehingud peavad olema turutingimustel ja dokumenteeritud

MIDA TEEME NÜÜD

Iga ettevõtte peab ka eraldi majanduslikult toime tulema

II. ÕPPETUND 5

Õigeaegne number on parem kui täiuslik number

MIS JUHTUB

Otsused tehakse kõhutunde järgi, sest andmed jõuavad kohale liiga hilja

MIDA ÕPPISIME

Juhtimiseks piisab hinnangust, kui see on õigel ajal ja järjepidev

MIDA TEEME NÜÜD

Kiire kuuülevaade juhtimiseks, täpne aastaaruanne aruandluseks

III Soovitused

Mida soovitaksin tänasele põllumajandusettevõtjale

Seitse soovitus

1. **Koostage rahavoo prognoos ja uuendage seda iga kuu** – lihtne ajakohane tabel on parem kui keerukas mudel sahtlis
2. **Tundke oma omahinda tootmisharude kaupa** – siis teate, mida kasvatada, millal müüa ja millest loobuda
3. **Hoidke likviidsuspuhvrit** – seadke siht, mitme kuu püsikulud ja laenumaksed oleksid kaetud
4. **Sobitage laenud oma hooajaga** – maksegraafik peab järgima teie rahavoogu, mitte vastupidi
5. **Hinda investeeringut ilma toetusteta** – toetus on boonus, mitte ostu põhjus
6. **Hajuta riske teadlikult** – osa toodangust lepingutega, mitu ostjat, kindlustus
7. **Ehita meeskond ümber numbrite** – raamatupidaja, pank ja nõustaja on partnerid, mitte ainult teenusepakkujad

Igakuine kontroll

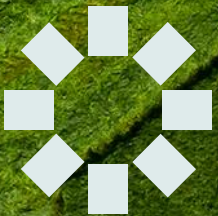
1. Kui palju on **raha** meie kontol **kolme kuu pärast**?
2. Milline tootmisharu või grupi ettevõtte **teenib** ja milline **kulutab**?
3. Kas **täidame laenuitingimusi** ka halvema stsenaariumi korral?
4. Mis juhtub, kui meie **põhitoodangu hind langeb** olulisel määral?
5. Kus erineb **tegelik tulemus eelarvest** ja miks?

Kokkuvõtteks

Finantsjuhtimine põllumajanduses on ettevaatamine – tundke oma numbreid enne, kui ilm ja turg otsustavad seda teie eest.

Rahavoog Omahind Distsipliin

 Agrone

Hoiame elu maal!